

מדור בני"ש

זמורות

העלון לתלמידי ישיבת "כרם ביבנה" המשרתים בצה"ל

צנחנים

- אדר התשס"ט
- 4 שלמה בוז
  - 1 עמיחי נחשוני
  - 11 נועם פרידמן
  - איתי צוברי
- אב התשס"ט
- 8 יוסף פירשטיין
- אדר התש"ע
- 7 רונן אליצור
  - 7 חיים ארליך
  - 7 דניאל ברוקס
  - 18 יעקב סוקוליק
  - 7 רע סטלר
  - 3 אליה פרדס
  - 1 ישראל קלקר

פלח"צ

- אדר התשס"ט
- 32 בנימין פוריס

תומכי לחימה ויוד

- אדר התשס"ט
- נריה אביטן
  - יצחק גורן
- אב-אלול התשס"ט
- 5 צחי כהן
- טבת התש"ע
- 17 שמואל בקר
- אדר התש"ע
- 32 אייל אלון
  - 3 איתמר בבאי
  - אלעד ביבר
  - 5 רועי גרינברג
  - 6 ערן הברמן
  - 12 יוסי וידבסקי
  - 2 אלדד זהר
  - 2 אלחנן זינגר
  - 10 יוסף חלמיש
  - 45 נתן חמילבסקי
  - 7 אוריאל טהר
  - 5 נתנאל לוי (חובש קרבי)
  - 4 נאור סרי
  - 17 ליאור פרישמן
  - 17 תומר ריספלר
  - 9 יונתן שיפמן
  - יוחאי שריקי

תותחנים

- אדר התשס"ט
- 36 הראל בר
  - 14 אלחנן גלבר
  - 4 מתן חזות
  - 3 אריאל פרידמן
  - 26 משה רובין
  - 3 מאיר שלוש
- אדר התש"ע
- 13 עזרא כצמן
  - 1 יצחק אמסלם
  - 6 דניאל בוחבוס
  - 1 קובי סבאג
  - 1 אביתר פראנג'י
  - 6 גלעד שוגר
  - ⊕ אביחיל גרינוולד

שריון

- אדר התשס"ט
- 1 יוחנן בורשטיין
- אדר התש"ע
- אריה ברין
  - 1 רפאל מילאנו
  - 5 רותם נהיר
  - 1 דוד פרידמן
  - 7 ברוך שינזון

רבנות צבאית

- אדר התשס"ט
- 23 נריה כהן (זיקים)
  - 25 יהושע אודרברג
  - 14 אסף איטח (גבעתי)
  - 21 בן ציון גליקרמן (נחל)
  - 35 בן-אלי גרוסמן (גולני)
  - 2 ערן הוליץ (בקעה)
  - 18 ניר זליכה (בית נבאלה)
  - 26 אליהו טוגנדהפט (חתם)
  - 190 נוי יצחק (חיל הים)
  - 14 יוסי משרקי (שגיא)
  - 19 יהודה גוימן (דוכיפת)
  - 21 יונתן פולנאור
  - 300 ברק קלנר (ח"א)
  - 14 אביתר רביב
  - 40 צוריאל שושן (חת"ם)
  - 23 יצחק שטרית (דרום)
- אב-אלול התשס"ט
- 250 בן-ציון מן

כסיר

- אדר התשס"ט
- 5 שחר כהן
  - 16 שחר עקיבא כהן
  - 9 ראובן אלטשולר
  - 8 אוריאל בוסי
  - יונתן בלבן
  - 12 יאיר בן חיים
  - 3 רון הראל
  - 9 אלימלך ויטו
  - 20 מוריאל יפרח
  - 9 שניר נחמני
  - 23 יוסף סברי
  - 20 אוהד סלאב
  - 17 ישראל קוזניץ
  - 17 עקיבא קליינרמן
  - 28 דוד שטרית

גבעתי

- אדר התש"ע
- 6 כהן אוריאל
  - 9 הלל אלטשולר
  - 1 אביחי אלפסי
  - 3 אבי דל
  - 2 מנחם הומינר
  - 5 גבריאל הוניג
  - 8 מאיר היימן
  - 5 אביחי הרוש
  - 9 רועי ימיני
  - 36 אברהם נימוי
  - 5 מאיר עזרא
  - 1 ישראל פומרנץ
  - 12 אבי קלמנטינובסקי
  - 9 שמואל שיפמילר

מודיעין

- אדר התשס"ט
- אברהם איתן
  - משה בן שמואל
  - 95 דוד נגאל
- טבת התש"ע
- 5 דניאל קייקוב

נח"ל חרדי

- אדר התשס"ט
- 17 חיים ארנפלד
- אב התשס"ט
- 90 יוחנן גוגנהיים

חיילי היקרים,

תשעה באב. תאריך שמעורר רעד בכל לב יהודי בריא. שלושה שבועות של אבלות שמגיעים לשיאם ביממה שלימה, מערב עד ערב, של בכי וקינות.

כולם מכירים את המימרא הידועה של המצביא הצרפתי שהופתע לראות את היהודים יושבים וכוכים על חורבן שהתרחש לפני כמעט אלפיים שנה, ואמר: "עם שיש לו עבר - יש לו עתיד".

אבל זה הרבה מעבר לכך. חורבן בית המקדש אינו רק "עבר". חורבן בית המקדש זה כל רגע. "דור שלא נבנה בימיו - כאילו נחרב בימיו" (ירושלמי).

הרב סתיו הכיבא פעם את הגר"א שמתאר את "תהליך הריקבון" שעובר על עם ישראל מאז החורבן. בהתחלה עוד נשארה הגופה, אח"כ רק השלד והגר"א ממשיך את דורו לתרווד רקב, הלחלוחית שנשארה במקום הגופה.

ואם כך בתקופתו - מה מצבנו היום?

איננו יכולים כלל לדמיון מהו עם ישראל האמיתי בתקופת הפאר שלו. הרב המשיל זאת לניסיון להבין איך נראית התרנגולת מהתבוננות באבקת מרק...

מין ראש הישיבה הזכיר באחת משיחות יום העצמאות שפעם ראה כתובת בירושלים "היכוננו ליום העצמות". ואותו בחור אכן צדק. יום העצמות - היבשות. תחילת התממשות נבואת יחזקאל. קודם הגוף מתרקם ונבנה ורק בסוף - באה גם הנשמה.

שלושה שותפים באדם: אביו ואימו והקב"ה. ודאי שלא מספיק חלק הוריו - הגוף הגשמי - לבדו. מה התועלת בו ללא הנשמה שבאפו.

אמנם הקב"ה מלווה אותנו בכל צעד ושעל שאנו פוסעים אבל אם נתעלם ולא נתבונן ונחפש את השותף השלישי - לא נראה אותו. נרגיש בודדים. וזה עצמו הפתח לנפילה, להסרת ההגנה שרבש"ע תמיד פורס עלינו.

הצער על החורבן איננו רק בנפילת החומה אלא גם במרחק שנוצר בינינו לקב"ה.

יה"ר שנשכיל לראות את ה'יד הגדולה שתמיד מלווה אותנו ואז השותף השלישי ישוב לשכון בבירה.

**"התְעוֹרְרֵי לְקִרְאת דוֹדְךָ
וְהַתְנַעֲרֵי מִן הָאֲדָמָה
בְּשׁוּבוֹ אֶל מְעוֹנֶיךָ"**

מתוך הקינות לתשעה באב

גליון מס' **90** אב ה'תש"ע

החודש בזמורות

הרב רובינשטיין שליט"א
כ"א אלול א"ת אהרן בלפסק

חידושים מהמנדאיל!
דניאל סגמן

פתיחת מקרר בשבת
ל' ניני

בית מקדש משמים?
ל' מאי 3131 ובי"ד

והתקדשם
הבג אלוה 3131

העלון יוצא לאור ע"י
ישיבת כרם ביבנה
ד.ג. אבטח 79855
www.KBY.org.il

צוות זמורות:
אמן ספג, שמעון שקיין,
יקי נהר ורונן האק

איש הקשר שלכם:
ליק זשביק
052-810-90-44

מונדיאל!

דניאל סגרון

שיעור ה'

מונדיאל. פסטיבל של כדורגל. חודש של מרדף אחר הגביע הנכסף. נשים לא רואות את בעליהן, ילדים לא מדברים עם אבותיהם, ומוכרי הגרעינים והבירות עושים קופה לכל השנה.

חלוצי האלופות - הופכים לאילי הנוער, לפסגת השאיפות, לחלום של כל מתבגר. הכל, כמוכן, בעידודה של חביבתנו התקשורת, המדווחת בשיא הדרמטיות על שוערה של הולנד שהניע את אגודלו. עולם משוגע! מסתמא.

מה אנחנו, בתיבת נח הקטנה שלנו, יכולים ללמוד ממרוץ השדים המתחולל סביבנו? מה אנחנו, יושבי האוהלים, צריכים להסיק משאגות הניצחון של מליוני אוהדים מטורפים?

לפני חודשיים, כתבנו על חשיבות הציות לגדולי הדור הספוגים בעולמה של תורה, על דעותיהם הנובעות רק מקדושה ולא ממקורות זרים המשפיעים באופן **בלתי מודע**.

על "נְעִשִׁית... כָּל־אֲשֶׁר יוֹרֵד" (דברים י"ז, ו).

המונדיאל יקירנו, מספק זווית הסתכלות נוספת. זווית פרקטית.

בשביל שיהיו למגזרנו הקט והחביב סוללה של גדולי תורה, צריך ליצור אוירה מתאימה. צריך לרומם להלל ולפאר את תלמידי החכמים, רועי הדור, היושבים ראשונה בממלכת התורה. להקשיב לדבריהם, להתבטל בפניהם, להפוך **אותם** לפסגת השאיפות.

רדיפת העיתונות החרדית אחר כל הגה שיוצא מרחוב חנן 10, יוצרת מיתוס. מעקב אחינו שחורי הכיפה על כל תנועה ברחוב הקבלן 45, יוצרת הילה. מעוררת שאיפה. בבחינת 'כזה ראה וקדש'.

ההתבטלות כלפי גדולי הדור וההקשבה להם, מבהירה את הסדר בפירמידה. מגדירה את ההיררכיה. מי באמת עומד בראש העם הזה. מי הוא באמת הדמות לחיקוי. מי הוא באמת התגשמות החלומות. גרמני מוכשר ברגליו, או להבדיל גאון התורה המפלפל בסברותיו. בחורון המפליא בזמירותיו, או חכם התורה המדהים בדיעותיו.

**"ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו,
והבדילנו מן התועים"**

ובספר **"יד קטנה"** ביאר טעם שנאת חינו הטמונה בלב, שנאה זו הכלואה בתוך האדם, בוערת בקרבו ומתגברת והולכת, ורק בהוצאתה לחוץ ביכולתו לכבוש אש השנאה מלבו.

וזה שאמרו חז"ל על אחי יוסף - "לֹא יָכְלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלֵם" (בראשית ל"ד, ד) שמתוך גנותם למדנו שבחם שלא דברו אחד בפה ואחד בלב. אמנם כשהשנאה מתגלית כלפי חוץ, קיים עדיין הלאו "לֹא תִקַּם וְלֹא תִטָּר" (ויקרא י"ט, יח), אך לאו זה פחות חמור משנאת חינו.

הדברים מפתיעים, כיון שמקובל בעולם ששתיקה עדיפה על דיבור, ואילו דעת תורה שדיבור עדיף על נצירת הדברים בלב.

הסבר הרעיון נעוץ בתפיסה הכללית של "תפקיד האדם בעולמו". בעוד שהתפיסה המרוחקת מהתורה שמה במרכז את טובתו האישית העכשווית של האדם, הרי שתורתנו הקדושה מורה לו **מה חובתו בעולמו**. חובה זו היא המימוש העצמי האמיתי שלשמו ניתנה נשמה בקרבו, חלק אלוהי ממעל.

לכן לשיטת הרמב"ם והרמב"ן (בפירושו השני) לפיה איסור שנאת חינו קשורה לדיני תוכחה, אין לך אפשרות הגיונית יותר מאשר לברר את העניין בין הצדדים על מנת לחסל את השנאה. לעומת זאת התפיסה "העולמית" מעדיפה שתיקה המתפרשת כ"כח", אך כח זה הינו חיזוני בלבד ואלו בפנימיותו הופך האדם לרע.

אמנם, אם אין טעם בתוכחה כי החוטא משוכנע שהצדק עמו, או שאינו מודע לדעת התורה המנווטת לדרך זו של עשיית שלום, עליו אומר שלמה: "אֵל תוֹכַח לֹץ פֶּן יִשְׁאַדְךָ" (משלי ט', ח), או אם הנפגע מעדיף למחול בלבו ומסוגל להתגבר על רגש המשטמה שנוצר בו, ואפילו אם מעורב צד מסוים של "שלא לשמה", אף על פי כן אמרו חז"ל: גדולה ענווה שלא לשמה מתוכחה לשמה (ערכין דף ט"ז).

וכן להסברו של מחבר "יד הקטנה" - שנאה כבושה הינה סיר לחץ מסוכן ורק הוצאת הדברים החוצה תאפשר לאדם להתגבר. הרי שברור שצריך להשתדל לעשות זאת כהנחית בעל "החינוך" לדבר אל זולתו כדרך החכמים "בדרך נעימה וסלסול".

מי שחושש שיגרר להתפרצות בלתי נשלטת, מוטב שיקיים עצת חז"ל: "דַּאֲגָה בְּלֵב אִישׁ יִשְׁחָנָה (משלי י"ב, כה), אל תקרי ישחנה אלא ישחנה" ישחנה לאחרים" (יומא ע"ה), ישחנה למי שיעזור לו לבחור את המילים ואת נימה הנכונה טרם ידבר עם זה שעשה לו עוול.

אמנם אמרו חז"ל (יומא כ"ג): הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ולא משיבים ועונים... עליהם הכתוב אומר: "וְאֵהָבֵוּ כְּצִאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ" (שופטים ה', לא). אך מתי מספר מסוגלים לכך - לשכוח הכל, לא לאפשר לכעסים ישנים לחזור ולתוקפם, ולהיות בבחינת "נפשי כעפר לכל תהיה". לכן מעדיפה התורה את הגישה: "הוֹכַח תוֹכַח אֶת עַמִּיתְךָ אֶפִּילוּ בדברים שבינך לבינו, ואפילו אם נגרמת עקב כך אי נעימות מסוימת, ובלבד שלא ישא עליו חטא - החטא החמור של שנאת חינום.

בחירת הגאולה בבניין בית המקדש

ר' פאיר ציצוביץ

במסכת ראש השנה מובאות מספר תקנות שתיקן רבן יוחנן בן זכאי לאחר חורבן ביהמ"ק. אחת מהן במשנה (פ"ד, מ"ג) - לגבי היום שבו אמורים להקריב קרבן העומר - יום ט"ז בניסן (יום זה נקרא "יום הנף"), ורק לאחר הקרבת העומר מותר לאכול מהתבואה החדשה. כשאין בית מקדש ואין קרבן עומר, ממתני אפשר לאכול תבואה חדשה? מעיקר הדין, אומרת הגמ' מ"שהאיר המזרח" - התחיל "יום הנף" מותר לאכול, אבל חששו שמא יבנה ביהמ"ק ויאמרו שכמו שבשנה שעברה אכלו חדש משהאיר המזרח כך השנה. ובעצם מכיוון שהשנה יש בימ"ק אזי אסור לאכול עד שיקריבו את קרבן העומר ולכן גזר ריב"ז שכל יום הנף אסור באכילת תבואה חדשה.

שואלת הגמ' איך יש מצב שלא יודיעו שנבנה ביהמ"ק והמציאות של ההיתר השתנתה? אם יבנה בט"ז עצמו, הרי מ"האיר המזרח" מותר כבר לאכול, ואם יבנה בט"ו אזי לא צריך לאסור כל היום אלא מספיק לאסור עד חצות, שהרי גם כשהיה בימ"ק בנוי, הקרובים אכלו מהרגע ששמעו שהקריבו את העומר, והרחוקים חיכו עד חצות ומאז אכלו, משום שבי"ד האחראי על העומר היו זריזין, אי"כ לא צריך להחמיר יותר.

מתרצת הגמ' שלושה תירוצים:

א. מדובר שנבנה סמוך לשקיעת החמה של ט"ו.

ב. מדובר שנבנה בלילה שבין ט"ו לט"ז.

בשני מקרים אלו אין זמן להכין את כל צרכי הקרבן, ולכן גזרו שכל היום אסור בחדש.

ג. דרש כר' יהודה שיום הנף כולו אסור אלא אם הקריבו עומר.

הגמ' בשבועות (דף טו) דנה באפשרות לקדש את העזרות ע"י חלות עצרת, אך אומרת הגמ' שאין זה אפשרי, משום שאין זמן שביהמ"ק יכול להבנות ושהחלות יהיו כשרות לקרבן. תוך כדי דיון זה הגמ' אומרת: "...אין בנין מקדש דוחה יום טוב! ... אין בנין בית המקדש בלילה! דאמר אביי: מנין שאין בנין בית המקדש בלילה? שנאמר: 'ובימים הקים את המשכן' (במדבר ט, טו), ביום מקימו, בלילה אין מקימו, הלכך לא אפשר"

עפ"י הקשה רש"י: ואם תאמר: היכי משכחת לה דאיבני בחמיסר ביום טוב, ודאיבני בליליא, והא קיימא לן במסכת שבועות דאין בנין בית המקדש לא ביום טוב ולא בלילה" - כלומר שני תרוצי הגמ' קשים! כיצד יכול להבנות ביר"ט או בלילה? הרי קי"ל דאסור

לבנות בלילה או ביר"ט? ותרץ רש"י: "הני מילי בנין בידי אדם, אבל בנין העתיד לבא - בידי שמים הוא."¹

ברם כנגד זה איתא בכתובות (דף ה): דרש בר קפרא: גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ, דאילו במעשה שמים וארץ - כתיב: "אף יְדִי וְסֵדָה אֶרְךָ וְיָמֵינִי טַפְחָה שְׁמַיִם" (ישעיהו מ"ח, יג), ואילו במעשה ידיהם של צדיקים - כתיב: "מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת ה' מְקַדֵּשׁ אֶדְנִי כֹּהֲנֵנוּ יְדִיךָ" (שמות ט"ו, יז). ממירא זו של בר קפרא מבואר, שמעשה צדיקים גדול ממעשה שמים וארץ, ראייתו לכך היא שבמעשה שמים וארץ כתוב "יְדִי" משמע יד אחת, ואילו במעשה צדיקים כתוב "יְדִיךָ" - משמע שתי ידיים.

מהם "מעשיהם של צדיקים"? מהפס' שהגמ' מסתמכת עליו משמע שמדובר במקדש, והכי כתב רש"י: "מקדש - מעשה ידי צדיקים הוא"². לכאור' משמע מכאן שהמקדש שלעתיד יבנה בידי אדם.

וא"כ, דברי רש"י³ בכתובות סותרים לדבריו בר"ה!

סתירה זו אפשר ליישב, ברם מצאנו עוד סתירה בדברי רש"י:

יחזקאל (מ"ג, יא): אִם נִכְלְמוּ מִפֶּלַע אֲשֶׁר עָשׂוּ צוֹרַת הַפִּיטָה וְתִכְוִנְתּוֹ וּמוֹצָאָיו וּמוֹבְאָיו וְכָל צוֹרְתּוֹ וְאֵת כָּל חֻקְתּוֹ וְכָל צוֹרְתּוֹ וְכָל תּוֹרְתּוֹ הַיּוֹדֵעַ אוֹתָם וְקָטַב לְעִינֵיהֶם וַיִּשְׁמְרוּ אֵת כָּל צוֹרְתּוֹ וְאֵת כָּל חֻקְתּוֹ וְעָשׂוּ אוֹתָם.

כותב רש"י: **וישמרו** - "ילמדו ענייני המידות מפיך שידעו לעשותם לעת קץ..." - כל מהות הנבואה ביחזקאל המתארת את מידות המקדש שלעתיד, כדי שיבוא הזמן, כאשר עם ישראל יצטער על חטאיו והגלות, ויגיע זמנו לבנות את ביהמ"ק, אזי יוכלו לבנות על פי המידות והפירוט שבנבואת יחזקאל.

ברם בריש הפס' כותב רש"י: **ואם נכלמו** - "שיתביישו ויכבשו פניהם מכל אשר עשו אז הודע אותם את מה שאני עתיד לעשות להם" - מהלשון "אשר אני עתיד לעשות להם" משמע בפשטות שהקב"ה יבנה את ביהמ"ק.

א"כ רש"י סותר עצמו מראש הפסוק לסופו!

נוכל לתרץ ע"פ דברי רש"י על הפסוק: "ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ככל אשר אָנִי מְרַאֶה אוֹתְךָ אֵת תִּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תִּבְנִית בֵּית הַקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכָם. כְּכֹל אֲשֶׁר אָנִי מְרַאֶה אוֹתְךָ אֵת תִּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תִּבְנִית בֵּית הַקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכָם" (שמות כ"ה, ח"ט).

כותב רש"י במקום: **וכן תעשו** - "לדורות, אם יאבד אחד מן הכלים או כשתעשו לי כלי בית עולמים, כגון שולחנות ומנורות וכיורות ומכונות שעשה שלמה, כתבנית אלו תעשו אותם.

¹ הסוגיית בסוכה דף מא. מקבילה לסוגיא זו וכן כתבו שם רש"י ותוס', ועיין עוד בתוס' שבועות שם.

² והכי משמע שם בתוס' ובאמת אין צריך לזה דהכי פשטא דגמרא.

³ וכן יש להקשות בדברי תוס'.

ואם לא היה המקרא מחובר למעלה הימנו, לא היה לו לכתוב וכן תעשו אלא כן תעשו, והיה מדבר על עשיית אהל מועד וכליו".

נראה שרשי' לומד מהפס' הזה את חיוב בניין ביהמ"ק - לדורות. כמו כן נראה שרשי' הכלים הם חלק ממצווה זו של בניין המקדש. ולפ"ז אולי היינו אומרים, שבאמת יש מצווה לבנות את ביהמ"ק אלא שישנה מציאות נוספת לעתיד לבוא, שביהמ"ק יכול לרדת מהשמים.

וא"כ נוכל להסביר, מה שהגמ' חוששת שמא יבנה בידי שמים, ובאמת יש גם מציאות שיבנה בידי אדם. וזה מה שכתב רשי' ביחזקאל, מצד אחד תדעו מה לעשות ומצד שני אולי אני אעשה לכם. וכך יובן גם פשט הסוגיא בכתובות.

הגבורות ארי שואל: מדוע כהנים בזמן הזה אסורים בשתיית יין כל השנה, הרי בגמ' נשאלו מתי יגאלו ונחלקו בין ניסן לתשרי (ראש השנה יא.) א"כ מדוע שנאסור בשאר השנה? ועל כך תרץ שני תירוצים:

א. מה שנחלקו לעניין חודש **ביאת המשיח**, אך ביהמ"ק יבנה לפני ביאת המשיח.

ב. יש שתי דרכים בגאולה, יש גאולה של "בעתה" ויש גאולה של "אחישנה".

הגבורות ארי נקט למסקנא כתרופץ הראשון משום שכך משמע בירושלמי.

ברם, אע"פ ש"נאמנים" דברי הירושלמי, **הרמב"ם** לא פסק כך, אלא נקט כבבלי:

"המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם, מקריבין קרבנות, ועושין שמטין ויובלות ככל מצותה האמורה בתורה..." (הלכות מלכים פרק יא הלכה א)

לכאורה נראה ששיטת הרמב"ם שביהמ"ק יבנה ע"י מלך המשיח, ז"א מלכות בית דוד קודמת לבניין ביהמ"ק. את שאלת הגבורות ארי יתרץ הרמב"ם כתרופצו השני, שיש שתי דרכים בגאולה. אך צריך לעיין מדוע הרמב"ם לא נקט כירושלמי. ועוד, הרי בהלכות מאכלות אסורות (פרק י' הלכה ב') פסק שיום הנף אסור – משמע שחוששים ל"מהרה יבנה המקדש!"

מיישב **הרב יהושע קרלינסקי** שליט"א⁴ בשם ה"ברוך טעם" ע"פ יסודו של הגבורות ארי בדרכי הגאולה. שגם המחלוקת לכאורה בין הרמב"ם לירושלמי היא גופא תלויה בסוג הגאולה. שישנה גאולה שמיח קודם לביהמ"ק וישנה גאולה שביהמ"ק קודם למשיח, וישנה גאולה שיבנה בידי אדם וישנה גאולה שיבנה בידי אדם, הכל תלוי בסוג הגאולה.

⁴ קול התורה מא עמ' קסז "בענין בנין בית המקדש וביאת משיח ותחית המתים".

מתוך זה צריך לומר ש"מר אמר חד ומר אמר חד לא פליגי" רשי' ורמב"ם דיברו בסוגי גאולה שונים, ועפ"ז הרמב"ם כלל לא קשה, שהרי גם לשיטתו יש מציאות שביהמ"ק יבנה בידי שמים ומשום הכי גזרינן שיום הנף כולו אסור, אבל להלכה אין לומר שזו הדרך היחידה אלא שכל עוד זה לא קרה יש עדיין מצווה המוטלת עלינו לבנות את ביהמ"ק.

והשתא דאתינן להכי, נוכל להעמיק בתירוץ שאמרנו לעיל לסתירה שבדברי רשי' ביחזקאל, שכתב שהקב"ה יבנה את ביהמ"ק ובאותו פסוק עצמו המשיך ואמר שעם ישראל יבנה אותו, אלא שרשי' התכוון לשתי הדרכים בגאולה, שאין אנו יודעים מה יהיה בסוף.

ואולי אפשר לומר שבגאולה של אחישנה, יבנה ביהמ"ק בידי שמים לפני ביאת המשיח (או בו זמנית) ובגאולת ה"בעתה", קודם יבוא משיח ואח"כ יבנה ביהמ"ק.

אמנם מלשון הגמ'⁵ "זכו - אחישנה, לא זכו - בעתה" נראה שבגאולה של אחישנה ישנה זכות, לכאורה, נראה שאם ישנה מצווה לבנות את ביהמ"ק, מדוע שה' "יגנוב" את המצווה מאתנו והיכן ה"זכות" האמורה בגמ'?

לכן מסביר **הרב אביגדור נבנצל** שליט"א⁶, שה"בעתה", ברגע שיגיע הזמן ירד ביהמ"ק מהשמים, גם לפני בוא המשיח, ואילו ה"אחישנה" יהיה שלפני הזמן עם ישראל יתעורר ויבנה מעצמו מוקדם את ביהמ"ק, יחד עם התגלות המשיח.

אך אין הכרח לומר כך, שאפשר לתרץ שאם נהיה בבחינת "אחישנה" ויהיה עיכוב קטן, אפילו רגע אחד מיותר, אולי נגרע מזכויותינו ולא נהיה ראויים לגאולה. מה שאין כן בגאולת "בעתה" שבכל מצב תגיע בזמנה. א"כ כדי לא לפספס את הרגע ירד ביהמ"ק מהשמים, למרות שבכך "יגנבת" המצווה.

המהרי"ל דיסקין, מסביר שביהמ"ק ירד מהשמים אבל ללא שעריו שכתוב באיכה "טבעו בארץ שעריה", שערי ביהמ"ק נטמנו באדמה וכשירד ביהמ"ק מהשמים יתגלו לנו, ואנו נחברם בבניין וזוה נקיים את המצווה של בניין ביהמ"ק שהרי הרמב"ם⁷ כתב: "אין צורת אותו הבניין מועלת עד שיעמיד דלתות", וא"כ ה"מכה בפטיש" של בניין ביהמ"ק הוא הצבת הדלתות.

מתוך דבריו אפשר לומר שגם אם ה"אחישנה" זה שביהמ"ק ירד מהשמים, עדיין אין כאן "גניבה" של מצווה, שהרי בחיבור השערים אנו נקיים אותה.

יהי רצון שנזכה ויבנה ביהמ"ק במהרה בימנו. אמן.

⁵ סנהדרין דף צח.

⁶ הובא בשמו בקונטרס לשכנו תדרשו מאת הרב זלמן קורן מתוך "שם עולם"

⁷ הלכות זכיה ומתנה פרק ב' הלכה ט

בילקוט יוסף (היה עמי ר"א) פסק דמעיקר הדין מותר לפתוח מקרר אף כשהמנוע הפסיק פעולתו, והמחמיר שלא לפתוח דלת המקרר אלא כשהוא פועל תבוא עליו ברכה, ובייחוד אם עבר זמן רב מזמן שהפסיק פעולתו.

בש"כ (עמי ק"ח) הביא שתי דיעות בזה.

וע"ע בספר מנחת שלמה ח"א ס"י דהתיר זאת מטעם פס"ד דלא ניחא ליה (כיון שכניסת החום למקרר אינה נוחה לו) והואיל והפתיחה היא גרמא הוי פס"ד דלא ניחא ליה באיסור דרבנן. וכיון שזה רק ספק גרמא יש להתיר עיי"ש.

מה המצב!?

✳ בין הזמנים כבר החל לפקוד את הישיבה ✳ ולצערנו, בית המקדש (נכון לכתיבת שורות אלו) עוד לא נבנה ✳ אמנם יש מעט נחת ✳ הותיקן - הקרביים והפחות קרביים זכו לחפשי"ש מפנק וכמובן שבאו לישיבה ✳ ובבין הזמנים - התוחחנים ואחריהם הצנחנים והכפירים כבר יצאו משערי הבקו"ם ✳ ולפניכם תזכורת: עכשיו מתחילה המלחמה האמיתית ✳ בהצלחה ✳ הצעירים שלנו ✳ הרב רובינשטיין ועוד נסעו ונסעו ונסעו עד הרשיונרים שלנו ✳ הצנחנים עמוק-עמוק בשבוע נט"ר ✳ יעקב וישראל בהכשרת מקל"ר, רע קלע, רונן ב GPS ודניאל שומר על הקשר... ✳ בקרוב מסע טרום טרום כומתה ואחרי - קורס צנחה בהצלחה! ✳ התוחחנים קיבלו כומתה וכבר עברו לשיבטה הקטנה ✳ נמסר שאמסלם אפרסק - כבוד! ✳ גם הגבעתיים כבר קיבלו כומתה אבל הם יצאו לרגילה ✳ אבי קלמנטינובסקי יחכה עוד שבוע עד סיום קורס החובשים שלו... ✳ **שמ 16!**

✳ **מאורסים טריים** ✳ שלומי טוגנדהפט (ד') ✳ גדי סטיוארט (ה') ✳ **ילדים זה שמחה** ✳ **לר' אודי קוניה** להולדת בנו אריאל נחמן ✳ **לר' יהושע** אסולין להולדת בנו ✳ שיבנה בית המקדש במהרה בימינו...

ישיבת כרם ביבנה משתתפת בצערה הכבד של משפחת מנורה, בית שמש

על אובדן הסבא משה מנורה
ונכדותיו: רבקה ורחל מנורה, ושרה קליין
באסון התרסקות המטוס.

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

הלכות שבת שימוש במקרר ר' ניר ישי

הטכנולוגיה מתקדמת, ויחד איתה גם השאלות ההלכתיות... המון מכשירים השמליים פועלים בימינו ע"י טרמוסטט - וכאשר המכשיר מגיע לטמפ' הרצויה, נכבה מעצמו, וכאשר הטמפ' משתנה, שוב חוזר לעבוד.

והנה יש לשאול, האם מותר לפתוח מקרר בשבת (באופן שאין נורה הנדלקת עם פתיחת הדלת וגם לא מפסיק את פעולת המאוורר שבמקרר כגון שכפתור הפעולה נשאר סגור תמיד) שהרי ע"י פתיחתו, נכנס אויר חם למקרר, וגורם לטרמוסטט להפעיל את המקרר בזמן הקרוב או אפילו בשעת הפתיחה.

בעל התרומה כתב שאסור לנעול תיבה שיש בה זבובים, מפני שצד אותם, אלא צריך להשאיר מעט מהתיבה פתוח, וכתב עליו **הטור**: ונראה לי שאין צריך לדקדק בזה.

הט"ז ביאר את דברי הטור באופן הבא: הטור לא התיר לגמרי לסגור את התיבה אם יודע שיש בה זבובים, אך אין צריך לדקדק ולחפש בתיבה אם יש או אין, ומחמת הספק התיר הטור לסגור התיבה דהוי ספק פסיק רישא. אמנם **מרעק"א** משמע שאסור לסגור התיבה אם לא בטוח שאין בה זבובים.

ויש להקשות, מה ההבדל בין היתר הט"ז לבין דין מלאכת "דבר שאינו מתכוון"? הגמ' בשבת (מו: אומרת: אמר ר' שמעון גורר אדם מיטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוון לעשות חריץ. על דברי ר"ש אמרו **רב ושמואל** - מודה ר"ש בפסיק רישא, אם בודאי יחרוש, אף לר"ש אסור. וכן נפסק להלכה.

א"כ מדוע אוסר רעק"א לסגור התיבה, הרי הוא דבר שאינו מתכוון!?

ויש לתרץ- דלשיטתו אין זה בכלל דבר שאינו מתכוון, מפני שעל הצד שיש זבוב בתיבה, בודאי הוא ניצוד ע"י סגירתו נמצא שפעולת הסגירה היא ספק אסורה ספק מותרת (הספק תלוי במציאות שהייתה בעבר), והרי היא כשאר ספיקות דיש להחמיר ולאסור. (לפחות בדברים שיש בהם איסור דאורייתא), אמנם דבר שאינו מתכוון, הפעולה ודאי מותרת אלא שיש חשש שיגרור בעתיד פעולה אחרת שאסורה.

חילוק נוסף - ספק פסיק רישא הוא דבר שניתן לברר בנקל ולכן אין לעשותו קודם שבירר. דבר שאינו מתכוין - קשה לברר, ולכן מותר.

עתה כשבאים לדון לגבי פתיחת מקרר- הרי דהוא ספק פסיק רישא, שעל הצד שהטמפ' במקרר גבוהה ועדיין לא דולק, הרי במקרה שיפתח המקרר בודאי ידלק המנוע, אמנם אין זה ודאי. וא"כ הדבר נתון במחלוקת הנ"ל בין הט"ז לרע"א אם להתיר הפתיחה. ומצד שני קשה לברר האם ידלק המנוע מחמת פתיחת הדלת.